

**YANGI O'QITUVCHIDA PEDAGOGIK MAHORATNI SHAKLLANTIRISHDAGI
YANGI ZAMONAVIY YONDASHUVLAR**

Nazarmatov A.S.

Harbiy xavfsizlik va mudofaa
universiteti Sharqiy harbiy okrug fakulteti katta o'qituvchisi**Annotatsiya:**

Mazkur maqolada yangi o'qituvchilarda pedagogik mahoratni shakllantirishda qo'llanilayotgan zamonaviy yondashuvlar, innovatsion metodlar va ta'lim texnologiyalarining ahamiyati ilmiy jihatdan tahlil qilingan. Hozirgi globallashuv va axborot texnologiyalari rivojlanayotgan davrda pedagog kadrlarning kasbiy kompetensiyasini oshirish, ularning ijodiy va innovatsion faoliyatini rivojlantirish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Tadqiqotda pedagogik mahorat tushunchasining mazmuni, yosh o'qituvchilarning kasbiy shakllanish jarayoni, interfaol metodlar, raqamli texnologiyalar va zamonaviy pedagogik yondashuvlarning ta'lim sifatini oshirishdagi o'rni yoritilgan. Shuningdek, pedagogik kommunikatsiya, psixologik tayyorgarlik, mustaqil ta'lim va amaliy tajriba orqali o'qituvchi mahoratini rivojlantirish mexanizmlari tahlil qilingan. Maqolada yangi o'qituvchilarning kasbiy faoliyatini takomillashtirish, ta'lim samaradorligini oshirish hamda zamonaviy pedagogik muhitni shakllantirish bo'yicha ilmiy xulosalar va tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: Pedagogik mahorat, zamonaviy yondashuv, innovatsion texnologiyalar, yosh o'qituvchi, ta'lim sifati, interfaol metodlar, raqamli ta'lim, pedagogik kompetensiya, kasbiy rivojlanish, metodika, kommunikativ ko'nikma, kreativ fikrlash, ta'lim jarayoni, pedagogik faoliyat.

Introduction

Ta'lim tizimi har qanday jamiyat taraqqiyotining muhim omillaridan biri hisoblanadi. Mamlakatning iqtisodiy, siyosiy va madaniy rivojlanishi ko'p jihatdan zamonaviy bilim va ko'nikmalarga ega bo'lgan mutaxassislarini tayyorlash sifatiga bog'liqdir. Shu sababli ta'lim jarayonida faoliyat olib borayotgan o'qituvchilarning kasbiy mahorati va pedagogik salohiyati muhim ahamiyat kasb etadi. Bugungi kunda ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar o'qituvchilardan nafaqat chuqur nazariy bilim, balki innovatsion yondashuvlar asosida ishlashni ham talab qilmoqda. Ayniqsa, yangi ish boshlagan yosh o'qituvchilar uchun pedagogik mahoratni shakllantirish masalasi dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi. Chunki pedagogik faoliyatning dastlabki bosqichida o'qituvchi kasbiy qiyinchiliklarga duch kelishi, ta'lim jarayonini samarali tashkil etishda tajriba yetishmasligi mumkin. Pedagogik mahorat o'qituvchining bilim, ko'nikma, tajriba va shaxsiy fazilatlarining uyg'unlashgan tizimi bo'lib, u ta'lim va tarbiya jarayonining samaradorligini ta'minlaydi. Pedagogik mahoratga ega bo'lgan o'qituvchi o'qituvchilarning qiziqishlarini hisobga olgan holda ta'lim jarayonini tashkil etadi, innovatsion metodlardan foydalanadi va o'qituvchilar bilan samarali muloqot o'rnatadi.

oladi. Hozirgi davrda raqamli texnologiyalar, internet resurslari va sun'iy intellekt tizimlarining rivojlanishi ta'lim jarayoniga ham sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Shu sababli yangi o'qituvchilarni zamonaviy pedagogik texnologiyalar bilan ishlashga tayyorlash muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Ta'lim jarayonida multimedia vositalari, elektron platformalar, masofaviy ta'lim tizimlari va interfaol metodlardan foydalanish pedagogik faoliyat samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Yosh pedagoglarni kasbiy jihatdan qo'llab-quvvatlash, ularning metodik tayyorgarligini oshirish va pedagogik mahoratini rivojlantirish ta'lim sifatini yaxshilashning asosiy omillaridan biridir. Shu nuqtai nazardan, yangi o'qituvchilarda pedagogik mahoratni shakllantirishdagi zamonaviy yondashuvlarni ilmiy jihatdan tahlil qilish dolzarb ahamiyatga ega.

Yangi o'qituvchida pedagogik mahoratni shakllantirish murakkab va uzluksiz jarayon hisoblanadi. Ushbu jarayon o'qituvchining nazariy bilimlari, amaliy tajribasi, psixologik tayyorgarligi va pedagogik qobiliyatlari bilan chambarchas bog'liqdir. Zamonaviy ta'lim tizimida pedagogik mahoratni rivojlantirish uchun innovatsion va interfaol yondashuvlardan keng foydalanilmoqda. Pedagogik mahoratning asosiy tarkibiy qismlaridan biri kommunikativ kompetensiya hisoblanadi. O'qituvchi o'quvchilar bilan samarali muloqot o'rnatish olishi, ularning qiziqish va ehtiyojlarini tushunishi zarur. Ayniqsa, yosh o'qituvchilar uchun nutq madaniyati, muomala etikasi va psixologik yondashuv muhim ahamiyatga ega. Chunki ta'lim jarayonidagi sog'lom psixologik muhit o'quvchilarning bilim olish faolligini oshiradi.

Zamonaviy pedagogik yondashuvlarning muhim jihatlardan biri interfaol metodlardan foydalanishdir. "Aqliy hujum", "Bahs-munozara", "Klaster", "Insert", "Case study" kabi metodlar o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantiradi va dars jarayonini jonlantiradi. Bu esa o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshirib, bilimlarni samarali o'zlashtirishga yordam beradi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish ham yangi o'qituvchilarning pedagogik mahoratini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Hozirgi davrda elektron darsliklar, taqdimotlar, virtual platformalar va masofaviy ta'lim tizimlari keng qo'llanilmoqda. Multimedia vositalari orqali tashkil etilgan darslar o'quvchilarning diqqatini jalb qiladi va mavzuni tushunishni osonlashtiradi. Masofaviy ta'lim texnologiyalari ham pedagogik faoliyatning ajralmas qismiga aylanmoqda. Ayniqsa, pandemiya davridan keyin onlayn ta'lim tizimlariga bo'lgan ehtiyoj yanada ortdi. Shu sababli yosh o'qituvchilarni raqamli platformalar bilan ishlashga o'rgatish muhim ahamiyatga ega. Zoom, Google Classroom, Moodle va boshqa elektron tizimlardan foydalanish ta'lim jarayonini samarali tashkil etishga yordam beradi. Yangi o'qituvchilarda pedagogik mahoratni shakllantirishda mentorlik tizimi ham muhim o'rin tutadi. Tajribali pedagoglarning yosh o'qituvchilarga metodik yordam berishi, dars tahlillari o'tkazishi va amaliy tavsiyalar berishi kasbiy rivojlanishga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Bu esa yosh pedagoglarning kasbiy moslashuv jarayonini tezlashtiradi.

Mustaqil ta'lim va o'z ustida ishlash pedagogik mahoratni rivojlantirishning muhim shartlaridan biridir. O'qituvchi muntazam ravishda yangi metodikalar, ilmiy adabiyotlar va innovatsion texnologiyalar bilan tanishib borishi kerak. Chunki zamonaviy ta'lim tizimi pedagogdan doimiy rivojlanishni talab qiladi. Kreativ fikrlash va innovatsion yondashuvlar ham yangi pedagogning muvaffaqiyatli faoliyat yuritishida muhim omil hisoblanadi.

O‘qituvchi darslarni qiziqarli tashkil etish, muammoli vaziyatlarni hal qilish va o‘quvchilarni ijodiy fikrlashga undash orqali ta’lim sifatini oshiradi. Shuningdek, pedagogik mahoratni shakllantirishda psixologik tayyorgarlik ham katta ahamiyatga ega. O‘qituvchi stressli vaziyatlarda to‘g‘ri qaror qabul qila olishi, hissiyotlarini boshqara bilishi va o‘quvchilar bilan individual ishlash ko‘nikmalariga ega bo‘lishi zarur. Bugungi kunda sun‘iy intellekt va raqamli texnologiyalar ta’lim tizimiga tobora chuqur kirib bormoqda. Shu sababli yosh o‘qituvchilarning zamonaviy texnologiyalar bilan ishlash kompetensiyasini rivojlantirish istiqboldagi muhim vazifalardan biri hisoblanadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, yangi o‘qituvchilarda pedagogik mahoratni shakllantirish zamonaviy ta’lim tizimining ustuvor vazifalaridan biri hisoblanadi. Pedagogik mahorat o‘qituvchining kasbiy bilimlari, metodik tayyorgarligi, kommunikativ ko‘nikmalari va innovatsion yondashuvlari bilan belgilanadi. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar, interfaol metodlar va axborot-kommunikatsiya vositalaridan samarali foydalanish ta’lim sifatini oshirishda muhim rol o‘ynaydi. Ayniqsa, raqamli ta’lim platformalari va multimedia vositalari dars jarayonining samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Yosh o‘qituvchilarning kasbiy rivojlanishida mentorlik tizimi, mustaqil ta’lim va amaliy tajribaning o‘rni beqiyosdir. Tajribali pedagoglarning metodik ko‘magi va zamonaviy yondashuvlarga asoslangan ta’lim muhiti yosh mutaxassislarning tezroq shakllanishiga yordam beradi. Kelajakda sun‘iy intellekt, raqamli texnologiyalar va innovatsion pedagogik metodlarning rivojlanishi pedagogik mahoratni shakllantirish jarayonini yanada takomillashtiradi. Shu sababli ta’lim tizimida zamonaviy yondashuvlarni keng joriy etish, o‘qituvchilarning kasbiy kompetensiyasini muntazam rivojlantirish va innovatsion fikrlashni qo‘llab-quvvatlash muhim vazifalardan biri bo‘lib qoladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. To‘xtaxodjayeva M. “Pedagogik mahorat asoslari”. — Toshkent: O‘qituvchi, 2020.
2. Nishonova S. “Zamonaviy pedagogik texnologiyalar”. — Toshkent, 2021.
3. Hasanboyev J. “Pedagogika nazariyasi va tarixi”. — Toshkent, 2019.
4. Yo‘ldoshev U. “Innovatsion ta’lim metodlari”. — Samarqand, 2022.
5. Karimov B. “Raqamli ta’lim va axborot texnologiyalari”. — Toshkent, 2023.